

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ສະພາແຫ່ງຊາດ

ເລກທີ 02-99/ສພຊ

ມະຕິຕົກລົງ

ຂອງສະພາແຫ່ງຊາດ ແຫ່ງ
ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ກ່ຽວກັບການຕົກລົງຮັບຮອງເອົາກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ
ການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ

- ອີງຕາມມາດຕາ 40 ຂໍ້ 2 ຂອງລັດຖະທຳມະນູນແລະ ມາດຕາ 3 ຂໍ້ 2 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍສະພາແຫ່ງຊາດ ແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ;
- ອີງຕາມການສະເໜີຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີສະບັບເລກທີ 08 /ນຍ, ລົງວັນທີ 8 / 3 / 99;
ພາຍຫລັງທີ່ໄດ້ຄົ້ນຄວ້າພິຈາລະນາຢ່າງກ້ວາງຂວາງ ແລະ ເລິກເຊິ່ງ ກ່ຽວກັບເນື້ອໃນຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນກອງປະຊຸມເທື່ອທີ 3 ສະໄໝສາມັນຂອງສະພາແຫ່ງຊາດ ຊຸດທີ IV, ໃນວາລະປະຊຸມຕອນບ່າຍຂອງ ວັນທີ 3 ເມສາ 1999.

ກອງປະຊຸມໄດ້ຕົກລົງ:

- ມາດຕາ 1: ຮັບຮອງເອົາກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ດ້ວຍຄະແນນສຽງຢ່າງເປັນເອກະສັນ.
- ມາດຕາ 2: ມະຕິຕົກລົງສະບັບນີ້ມີຜົນສັກສິດ ນັບແຕ່ມີລົງລາຍເຊັນເປັນຕົ້ນໄປ.

ວຽງຈັນ, ວັນທີ 3 ເມສາ 1999
ປະທານສະພາແຫ່ງຊາດ
ສະໜາມ ວິຍະເກດ

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ເລກທີ 09 ສປປ

ລັດຖະດຳລັດ ຂອງປະທານປະເທດ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ

ກ່ຽວກັບການປະກາດໃຊ້ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ.

- ອີງຕາມລັດຖະທຳມະນູນ ແຫ່ງສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ຫມວດທີ V ມາດຕາ 53, ຂໍ້ 1;
- ອີງຕາມມະຕິກົດລະບຽບຂອງກອງປະຊຸມເທື່ອທີ 3 ສະໄຫມສາມັນ ຂອງສະພາແຫ່ງຊາດຊຸດທີ IV ກ່ຽວກັບການຮັບຮອງເອົາກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ສະບັບເລກທີ 02-99/ສພຊ ລົງວັນທີ 03 ເມສາ 1999;
- ອີງຕາມການສະເໜີຂອງຄະນະປະຈຳສະພາແຫ່ງຊາດ ສະບັບເລກທີ 04/ຄປຈ ລົງວັນທີ 6 ເມສາ 1999.

ປະທານປະເທດ
ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ອອກລັດຖະດຳລັດ:

- ມາດຕາ 1: ປະກາດໃຊ້ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ.
ມາດຕາ 2: ລັດຖະດຳລັດ ສະບັບນີ້ ມີຜົນສັກສິດ ນັບແຕ່ມີລົງລາຍເຊັນເປັນຕົ້ນໄປ.

ວຽງຈັນ, ວັນທີ 26 ເມສາ 1999.
ປະທານປະເທດ ແຫ່ງ ສປປລາວ.
ຄຳໄຕ ສີພັນດອນ.

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ.

ສະພາແຫ່ງຊາດ

ເລກທີ 02/99/ສພຊ

ວັນທີ 3/4/1999

ກົດໝາຍ

ວ່າດ້ວຍການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ

ພາກທີ I

ບົດບັນຍັດທົ່ວໄປ

ມາດຕາ 1. ຫນ້າທີ່ ຂອງກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ

ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ກຳນົດຫລັກການ, ລະບຽບການ ແລະ ບັນດາມາດຕະການອັນຈຳເປັນ ທີ່ແນໃສ່ການຄຸ້ມຄອງ, ການກວດກາ, ການບູລະນະພື້ນຟູ ແລະ ການປົກປ້ອງສິ່ງແວດລ້ອມ ເພື່ອຮັກສາສຸຂະພາບຂອງຄົນ ລວມທັງການປົກປັກຮັກສາແຫລ່ງຊັບພະຍາກອນ ແລະ ຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງທຳມະຊາດ, ຮັບປະກັນການ ພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂອງຊາດ ຕະຫລອດກາລະນານ.

ມາດຕາ 2. ສິ່ງແວດລ້ອມ

ສິ່ງແວດລ້ອມ ແມ່ນສັບພະສິ່ງທັງປວງທີ່ມີຊີວິດ ແລະ ບໍ່ມີຊີວິດ ຊຶ່ງເກີດຂຶ້ນຕາມ ທຳມະຊາດ ຫລື ມະນຸດສ້າງຂຶ້ນ ທີ່ຢູ່ອ້ອມເປາຫມາຍໃດຫນຶ່ງ ເຊັ່ນ: ຄົນ, ສັດ, ພືດ ແລະອື່ນໆ ທີ່ມີສາຍກ່ຽວພັນ ແລະ ສິ່ງຜົນສະທ້ອນ ຊຶ່ງກັນແລະກັນທັງທາງບວກ ແລະ ທາງລົບ ຕໍ່ການດຳລົງຊີວິດ, ການຄົງຕົວ ແລະ ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງມະນຸດ ແລະ ທຳມະຊາດ.

ສ່ວນປະກອບຂອງສິ່ງແວດລ້ອມ ມີຄື: ດິນ, ນ້ຳ, ປ່າໄມ້, ພືດ, ສັດ, ຈຸລິນຊີ, ພູ, ຜາ, ບໍ່ແຮ່, ອາກາດ ຊຶ່ງສ້າງການດຸນດ່ຽງ ຂອງລະບົບນິເວດວິທະຍາ; ສຳລັບວັດຖຸບູຮານ, ຮ່ອງຮອຍປະຫວັດສາດ, ເຂດຕົວເມືອງ, ຊົນນະບົດ, ສິ່ງປຸກສ້າງ, ຄວາມສັນສະ ເທີອນ, ສຽງ, ແສງ, ສີ, ກິ່ນ ແມ່ນສິ່ງທີ່ສ້າງຂຶ້ນດ້ວຍແຮງງານຂອງມະນຸດ ຊຶ່ງເປັນສ່ວນປະກອບສຳຄັນ ຂອງສິ່ງແວດລ້ອມ.

ມາດຕາ 3. ການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ

ການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແມ່ນທຸກການເຄື່ອນໄຫວທີ່ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນ ການຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ບໍ່ໃຫ້ຖືກທຳລາຍ, ເຮັດໃຫ້ສິ່ງແວດລ້ອມປອດໃສ, ປາສະຈາກມົນລະພິດ, ບໍ່ສົ່ງຜົນສະທ້ອນອັນບໍ່ດີ ຕໍ່ສຸຂະພາບຂອງຄົນ, ສັດ, ພືດ ແລະ ຄວາມດຸນດ່ຽງຂອງລະບົບນິເວດວິທະຍາ.

ມາດຕາ 4. ພັນທະໃນການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ

ລັດ ຊື້ນຳນຳພາ ແລະສົ່ງເສີມການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ດ້ວຍການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ, ສ້າງຈິດສຳນຶກຄວາມຮັບຮູ້ ແລະ ສຶກສາອົບຮົມ ໃຫ້ພົນລະເມືອງ ເຫັນໄດ້ຄວາມສຳຄັນຂອງສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນການດຳລົງຊີວິດປະຈຳວັນ ລວມທັງການປຸກລະດົມຊຸກຍູ້, ການປະຕິບັດນະໂຍບາຍ ແລະ ລະບຽບກົດໝາຍກ່ຽວກັບສິ່ງແວດລ້ອມຢ່າງເຂັ້ມງວດ.

ພົນລະເມືອງລາວ, ຊາວຕ່າງດ້າວ, ຄົນບໍ່ມີສັນຊາດ ແລະຄົນຕ່າງປະເທດທີ່ດຳເນີນການຜະລິດ ຫລື ເຄື່ອນໄຫວວຽກງານໃດໜຶ່ງ ລ້ວນແຕ່ມີພັນທະໃນການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ.

ມາດຕາ 5. ຫລັກການພື້ນຖານ ກ່ຽວກັບການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ

ຫລັກການພື້ນຖານ ກ່ຽວກັບການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ມີຄື:

1. ຕ້ອງເອົາການປ້ອງກັນ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເປັນວຽກງານຕົ້ນຕໍ; ເອົາການແກ້ໄຂ ແລະ ການບູລະນະພື້ນຟູສິ່ງແວດລ້ອມ ເປັນວຽກງານສຳຄັນ;
2. ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຕ້ອງມີແຜນການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ;
3. ທຸກຄົນ ແລະ ທຸກອົງການຈັດຕັ້ງຢູ່ໃນ ສປປລາວ ຕ້ອງມີພັນທະປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ;
4. ຜູ້ທີ່ກໍ່ຄວາມເສັຍຫາຍຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ຕ້ອງມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ໜ້າກົດໝາຍ;
5. ຕ້ອງນຳໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ, ວັດຖຸດິບ ແລະ ພະລັງງານ ຢ່າງປະຢັດ, ຫລຸດຜ່ອນບັນດາມົນລະພິດ, ສິ່ງເສດເຫຼືອ ເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ.

ມາດຕາ 6. ການພົວພັນ ແລະ ການຮ່ວມມືສາກົນ

ລັດ ສົ່ງເສີມການພົວພັນ ແລະ ການຮ່ວມມືສາກົນກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານປົກປັກຮັກສາ ແລະ ພັດທະນາສິ່ງແວດລ້ອມ.

ພາກທີ II
ການປ້ອງກັນ ສິ່ງແວດລ້ອມ
ຫມວດທີ 1
ການປ້ອງກັນ ສິ່ງແວດລ້ອມ

ມາດຕາ 7. ການປ້ອງກັນ ສິ່ງແວດລ້ອມ

ການປ້ອງກັນສິ່ງແວດລ້ອມ ແມ່ນການເຄື່ອນໄຫວສະກັດກັ້ນທຸກເຫດການທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນ ຫລື ພວມເກີດຂຶ້ນຊຶ່ງເປັນສາເຫດເຮັດໃຫ້ສິ່ງແວດລ້ອມສັງຄົມ ແລະ ທຳມະຊາດຖືກທຳລາຍ ຫລື ເສື່ອມໂຊມລົງ.

ມາດຕາ 8. ການປະເມີນຜົນກະທົບ ຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ

ການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແມ່ນ ຂະບວນການ ຄາດຄະເນ ຜົນກະທົບ ຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ຊຶ່ງເກີດຂຶ້ນຈາກໂຄງການພັດທະນາ ແລະ ກິດຈະການຕ່າງໆ ພ້ອມທັງກຳນົດວິທີການ, ມາດຕະການຕ່າງໆ ເພື່ອແກ້ໄຂ ແລະ ຫລຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມສັງຄົມ ແລະ ທຳມະຊາດ.

1. ອົງການວິທະຍາສາດເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຕ້ອງອອກລະບຽບການລວມ ກ່ຽວກັບຂະບວນການ ແລະ ວິທີການປະເມີນຜົນກະທົບ ຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ;

2. ຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບບັນດາໂຄງການພັດທະນາ ແລະ ກິດຈະການຕ່າງໆ ທີ່ຕິດພັນກັບຂະແໜງການຂອງຕົນຕ້ອງອອກລະບຽບການກ່ຽວກັບຂະບວນການ ແລະ ວິທີການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມໂດຍອີງໃສ່ລະບຽບການລວມ ທີ່ອົງການວິທະຍາສາດ ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມວາງອອກ;

3. ໂຄງການພັດທະນາ ແລະ ກິດຈະການຕ່າງໆ ທີ່ເຫັນວ່າມີຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມກ່ອນສ້າງໂຄງການ ຕ້ອງສະເໜີບົດລາຍງານ ການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບການຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນຂໍ້ບັນຍັດ ແລະ ຂໍ້ສອບຖາມຂອງມາດຕານີ້ ເພື່ອສະເໜີໃຫ້ ອົງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ໄດ້ຮັບ ການມອບຫມາຍ ພິຈາລະນາອອກໃບຢັ້ງຢືນດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ;

4. ໂຄງການພັດທະນາ ແລະ ກິດຈະການຕ່າງໆ ຊຶ່ງໄດ້ດຳເນີນການມາກ່ອນການປະກາດໃຊ້ກົດຫມາຍສະບັບນີ້ ທີ່ເຫັນວ່າສ້າງຄວາມເສັຍຫາຍ ຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ຕ້ອງໄດ້ ສະເໜີບັນດາມາດຕະການ, ວິທີການ ແລະ ການດຳເນີນການແກ້ໄຂບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມ ໃຫ້ອົງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາສິ່ງແວດລ້ອມ ທີ່ໄດ້ ຮັບການມອບ ຫມາຍພິຈາລະນາອອກໃບຢັ້ງຢືນດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ;

5. ການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ຕ້ອງມີການເຂົ້າຮ່ວມຂອງອຳນາດການ ປົກຄອງ ທ້ອງຖິ່ນ, ອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນ ແລະ ປະຊາຊົນ ຊຶ່ງຈະໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການພັດທະນາ ແລະກິດຈະການດັ່ງກ່າວ.

ມາດຕາ 9. ການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີ

ໃນການຜະລິດ, ການດຳເນີນທຸລະກິດ ຕ້ອງນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີທີ່ກ້າວໜ້າແທດເຫມາະກັບ ສະພາບຄວາມເປັນຈິງທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ມີຜົນກະທົບໜ້ອຍທີ່ສຸດຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ປະຕິບັດໃຫ້ໄດ້ຕາມມາດຕະຖານເຕັກນິກ ທີ່ຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງວາງອອກ ຢ່າງເຂັ້ມງວດ.

ການນຳເຂົ້າ ຫລື ການຖ່າຍທອດເຕັກໂນໂລຊີທີ່ພົວພັນເຖິງການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ຕ້ອງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ອົງການວິທະຍາສາດເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ.

ມາດຕາ 10. ການກໍ່ສ້າງ ແລະ ການສ້ອມແປງ

ບຸກຄົນ ຫລືການຈັດຕັ້ງ ທີ່ດຳເນີນການກໍ່ສ້າງ ຫລື ການສ້ອມແປງ ເຊັ່ນ: ຖະໜົນຫີນທາງ, ຂົວ, ລະບົບນໍ້າປະປາ, ການສ້ອມແປງ, ອັດສິດ, ຕາຫນ່າງໂທລະຄົມມະນາຄົມ, ໄຟຟ້າ ແລະ ສິ່ງປຸກ ສ້າງຕ່າງໆ ຕ້ອງມີວິທີການປ້ອງກັນ ອັນຕະລາຍ ທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນ ພ້ອມທັງມີມາດຕະການສະກັດກັ້ນ ແລະ ແກ້ໄຂບັນຫາ ທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດມີຄວັນ, ຝຸ່ນລະອອງ, ຄວາມສັ່ນ ສະເຫຼືອນ, ສຽງ, ແສງ, ສີ, ກິ່ນ, ສິ່ງ ເສດເຫຼືອ ແລະ ສິ່ງກົດຂວາງຕ່າງໆໃຫ້ໄດ້ຕາມມາດຕະຖານ, ລະບຽບການທີ່ຂະແໜງການກ່ຽວ ຂ້ອງ ແລະ ອົງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາສິ່ງແວດລ້ອມ ວາງອອກ.

ຫມວດທີ 2

ການປ້ອງກັນ, ການຂຸດຄົ້ນ ແລະ ການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ

ມາດຕາ 11. ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ

ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແມ່ນສິ່ງທີ່ມີຊີວິດ ແລະ ບໍ່ມີຊີວິດທີ່ເກີດຂຶ້ນຕາມທຳມະຊາດ ເຊັ່ນ: ດິນ, ນໍ້າ, ອາກາດ, ປ່າໄມ້, ຊີວະນາໆພັນ, ບໍ່ແຮ່, ຫີນ ຊຶ່ງເປັນເງື່ອນໄຂອັນຈຳເປັນໃຫ້ແກ່ ການ ດຳລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າ ແລະ ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແຫ່ງຊາດ.

ມາດຕາ 12. ປະເພດ ຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດ

ຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດ ມີ 2 ປະເພດຄື:

1. ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດທີ່ທົດແທນຄືນໄດ້ ແມ່ນ ຊັບພະຍາກອນທີ່ບໍ່ຫມົດເປັນ ເຊັ່ນ: ດິນ, ນໍ້າ, ອາກາດ, ປ່າໄມ້, ຊີວະນາໆພັນ. ຖ້າຫາກມີການຄຸ້ມຄອງ, ການປົກປັກຮັກສາ, ການຂຸດຄົ້ນ

ແລະການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນດັ່ງກ່າວຢ່າງຖືກຕ້ອງຕາມແຜນການ ແລະ ຕາມຫຼັກວິຊາການ ຈຶ່ງບໍ່
ປົກແຫ້ງເປັນຈັກເທື່ອ.

2. ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດທີ່ທົດແທນຄືນບໍ່ໄດ້ ແມ່ນຊັບພະຍາກອນທີ່ຫມົດເປັນ ເຊັ່ນ: ບໍ່
ແຮ່, ຫີນ. ຖ້າຫາກມີການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການປົກປັກຮັກສາ ຕາມແຜນການ, ການຊຸດຄນ ແລະ
ການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນດັ່ງກ່າວຢ່າງສົມເຫດສົມຜົນ ຈຶ່ງສາມາດ ຍືນຍົງໄປຮອດຫລາຍເຊັ່ນຄືນ.

ມາດຕາ 13. ພັນທະໃນການປົກປັກຮັກສາ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ

ບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງລ້ວນແຕ່ມີ ພັນທະປົກປັກຮັກສາຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ. ເມື່ອ
ເຫັນເຫດການທີ່ສ້າງຄວາມເສັຍຫາຍ ຕໍ່ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ຕ້ອງລາຍງານໃຫ້ອົງການທີ່ກ່ຽວ
ຂ້ອງຊາບ ເພື່ອມີວິທີການປ້ອງກັນ ແລະ ແກ້ໄຂຢ່າງທັນການ.

ມາດຕາ 14. ມາດຕະການຄຸ້ມຄອງການຊຸດຄນ ແລະ ການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ

ບຸກຄົນ ຫລື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ດຳເນີນການຊຸດຄນ, ການຂົນສົ່ງ, ການເກັບຮັກສາ, ການປຸງແຕ່ງ
ຫລື ການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ຕ້ອງປະຕິບັດຕາມກົດຫມາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ, ກົດຫມາຍ
ປ່າໄມ້, ກົດຫມາຍວ່າດ້ວຍນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນແຫລ່ງນ້ຳ, ກົດຫມາຍວ່າດ້ວຍບໍ່ແຮ່, ກົດຫມາຍ
ວ່າດ້ວຍກະສິກຳ ລວມທັງລະບຽບກົດຫມາຍອື່ນໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຢ່າງເຂັ້ມງວດ.

ມາດຕາ 15. ການປົກປັກຮັກສາ ຊີວະນາໆພັນ

ຊີວະນາໆພັນ ຫລື ຄວາມຫລາກຫລາຍທາງດ້ານຊີວະສາດ ແມ່ນຄວາມຫລາກຫລາຍຂອງ
ລະບົບນິເວດວິທະຍາ, ຊະນິດ ແລະ ແນວພັນຂອງສິ່ງທີ່ມີຊີວິດ ເຊັ່ນ: ພືດ, ສັດ, ແມງໄມ້ ແລະ ຈຸລິນ
ຊີ ຢູ່ໃນຂອບເຂດທຳມະຊາດໃດໜຶ່ງ.

ອົງການ ວິທະຍາສາດ ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຕ້ອງສ້າງລະບຽບການລວມ ແລະ
ມາດຕະການກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງຊີວະນາໆພັນ.

ອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ, ຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຕ້ອງຈັດສັນເຂດອະນຸລັກຊີວະ
ນາໆພັນ ແລະ ກຳນົດປະເພດຫວງຫ້າມແລະບໍ່ຫວງຫ້າມ ເພື່ອປົກປ້ອງ, ພັດທະນາ ແລະ ຜັນຂະ
ຫຍາຍແນວພັນດັ່ງກ່າວ.

ທຸກການນຳເຂົ້າ-ສົ່ງອອກ ຊະນິດ ແນວພັນຂອງພືດ, ສັດ, ແມງໄມ້ ແລະ ຈຸລິນຊີຕ່າງໆ ຕ້ອງ
ປະຕິບັດຕາມລະບຽບການ ແລະ ມາດຕະການກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງຊີວະນາໆພັນຢ່າງເຂັ້ມງວດ.

ມາດຕາ 16. ການປ້ອງກັນເຂດອະນຸລັກມໍລະດົກທາງດ້ານວັດທະນະທຳ, ປະຫວັດສາດ ແລະ ທຳມະຊາດ

ບຸກຄົນ ຫລື ການຈັດຕັ້ງທີ່ດຳເນີນການຜະລິດ, ທຸລະກິດ, ການບໍລິການ ຫລື ກິດຈະການໃດ
ໜຶ່ງ ຊຶ່ງຈະສົ່ງຜົນສະທ້ອນອັນບໍ່ດີ ຕໍ່ເຂດມໍລະດົກທາງດ້ານວັດທະນະທຳ, ປະຫວັດສາດ ແລະ ທຳ

ມະຊາດ ເຊັ່ນ: ເຂດມີວັດຖຸບູຮານ, ປູສະນິຍະສະຖານ, ຮ່ອງຮອຍປະຫວັດສາດ, ເຂດທ່ອງທ່ຽວ, ເຂດ ທິວທັດທຳມະຊາດ ຫລື ເຂດປ່າສະຫງວນຕ້ອງປະຕິບັດຕາມລະບຽບການ ແລະ ມາດຕະການ ຕ່າງໆທີ່ຂະແໜງການ ແລະ ອຳນາດການປົກຄອງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ວາງອອກ ຢ່າງເຂັ້ມງວດ.

ຫມວດທີ 3

ການປ້ອງກັນ ແລະ ຕ້ານໄພພິບັດ

ມາດຕາ 17. ໄພພິບັດ

ໄພພິບັດ ແມ່ນ ປະກົດການທາງທຳມະຊາດ ຫລື ເຫດການໃດໜຶ່ງທີ່ເກີດຂຶ້ນຈາກ ທຳມະ ຊາດ ຫລື ຈາກການກະທຳຂອງຄົນ ຊຶ່ງສ້າງຄວາມເສັຍຫາຍຢ່າງຮ້າຍແຮງ ຕໍ່ສຸຂະພາບ, ຊີວິດ, ຊັບ ສິນຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ເຊັ່ນ: ອຸທິກກະໄພ, ໄພແຫ້ງແລ້ງ, ອັກຄີໄພ, ວາຕະໄພ, ດິນ ເຊາະເຈື່ອນ, ສັດຕູພືດລະບາດ, ໂລກລະບາດ, ແຜ່ນດິນໄຫວ, ນໍ້າມັນຮົ່ວໄຫລ ແລະ ອື່ນໆ.

ມາດຕາ 18. ພັນທະໃນການປ້ອງກັນແລະຕ້ານໄພພິບັດ

ບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງລ້ວນແຕ່ມີພັນທະປ້ອງກັນ ແລະ ຕ້ານໄພພິບັດ. ເມື່ອເຫັນວ່າ ໄພພິ ບັດຈະເກີດຂຶ້ນ ຫລື ພວມເກີດຂຶ້ນ ຕ້ອງລາຍໃຫ້ອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ຫລື ການຈັດຕັ້ງທີ່ຢູ່ໃກ້ ຊາບໂດຍດ່ວນ. ອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ຫລື ການຈັດຕັ້ງດັ່ງກ່າວ ຕ້ອງປະສານສົມທົບກັບຂະ ແໜງການຕ່າງໆຂອງລັດ ແລະ ສັງຄົມ ເພື່ອຊອກຫາວິທີປ້ອງກັນ ແລະ ຕ້ານໄພພິບັດດັ່ງກ່າວ ພ້ອມ ກັນນັ້ນ ກໍຕ້ອງປຸກລະດົມປະຊາຊົນ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆ ປະກອບສ່ວນທາງດ້ານສະຕິປັນຍາ, ແຮງງານ, ທຶນຮອນ, ພາຫະນະ, ອຸປະກອນຕ່າງໆທີ່ຈຳເປັນ ເພື່ອປ້ອງກັນ ແລະ ຕ້ານໄພພິບັດ ນັ້ນໃຫ້ທັນເວລາ.

ຖ້າໄພພິບັດຫາກເກີດຂຶ້ນ ໃນຫລາຍທ້ອງຖິ່ນໃກ້ຄຽງກັນ, ອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນທີ່ ກ່ຽວ ຂ້ອງຕ້ອງໄດ້ປະສານສົມທົບກັນ ເພື່ອຊອກຫາວິທີການປ້ອງກັນ ແລະ ຕ້ານໄພພິບັດດັ່ງກ່າວ ຢ່າງເຂັ້ມງວດ.

ມາດຕາ 19. ຄະນະກຳມະການປ້ອງກັນ ແລະ ຕ້ານໄພພິບັດແຫ່ງຊາດ

ລັດຖະບານສ້າງຕັ້ງຄະນະກຳມະການປ້ອງກັນ ແລະ ຕ້ານໄພພິບັດແຫ່ງຊາດຂຶ້ນ, ຄະນະກຳ ມະການດັ່ງກ່າວຕ້ອງປະສານສົມທົບກັບຂະແໜງການ ແລະ ອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນບ່ອນທີ່ ໄພພິບັດຈະເກີດຂຶ້ນ, ພວມເກີດຂຶ້ນ ຫລື ເກີດຂຶ້ນແລ້ວເພື່ອສ້າງແຜນການ, ກຳນົດມາດຕະການ ຕ່າງໆກ່ຽວກັບການປ້ອງກັນ, ການຕ້ານໄພພິບັດ ແລະ ການບູລະນະພື້ນຟູ ບ່ອນປະສົບໄພພິບັດ, ພ້ອມກັນນັ້ນ ກໍຕ້ອງຕິດຕາມກວດກາຢ່າງເປັນປົກກະຕິ ເຂດ ຫລື ບ່ອນທີ່ອາດຈະເກີດໄພພິບັດໃນຕໍ່ ຫນ້າ.

ພາກທີ III
ການຄວບຄຸມມົນລະພິດ
ຫມວດທີ 1
ມົນລະພິດ

ມາດຕາ 20. ມົນລະພິດ

ມົນລະພິດ ແມ່ນສະພາວະຂອງສິ່ງແວດລ້ອມ ທີ່ມີການປ່ຽນແປງທາງດ້ານວັດຖຸ, ຊີວະ ແລະ ເຄມີຍ້ອນມີສານ ຫລື ທາດຕ່າງໆເຈືອປົນຢູ່ໃນນ້ຳ, ດິນ, ອາກາດ ເກີນມາດຕະຖານຄຸນນະພາບສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ຊຶ່ງເປັນສາເຫດເຮັດໃຫ້ສິ່ງແວດລ້ອມເປັນພິດ ແລະ ສິ່ງຜົນສະທ້ອນອັນບໍ່ດີຕໍ່ສຸຂະພາບ, ຊີວິດຂອງຄົນ, ສັດ, ພືດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ.

ມາດຕາ 21. ປະເພດມົນລະພິດ

ປະເພດມົນລະພິດປະກອບດ້ວຍ: ມົນລະພິດທາງນ້ຳ, ມົນລະພິດທາງດິນ, ມົນລະພິດທາງອາກາດ, ມົນລະພິດທີ່ເກີດຈາກສານເຄມີເປັນພິດ, ທາດກຳມັນຕະພາບລັງສີ, ຈາກສິ່ງເສດເຫຼືອ ແລະ ມົນລະພາວະທີ່ເກີດຈາກການລົບກວນຂອງຄວາມສັ່ນສະເທືອນ, ສຽງ, ແສງ, ສີ ແລະ ກິ່ນ.

ມົນລະພິດທາງນ້ຳ, ດິນ, ອາກາດ ແມ່ນສະພາວະຂອງນ້ຳ, ດິນ, ອາກາດທີ່ມີການປ່ຽນແປງທາງວັດຖຸ, ຊີວະ ແລະ ເຄມີ ຍ້ອນມີສານ ຫລື ທາດຕ່າງໆເຈືອປົນ ເກີນມາດຕະຖານຄຸນນະພາບຂອງນ້ຳ, ດິນ, ອາກາດ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ຊຶ່ງເປັນສາເຫດເຮັດໃຫ້ເປັນພິດ ແລະ ສິ່ງຜົນສະທ້ອນອັນບໍ່ດີຕໍ່ສຸຂະພາບ, ຊີວິດຂອງຄົນ, ສັດ, ພືດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ.

ມົນລະພິດຈາກສິ່ງເສດເຫຼືອແມ່ນມົນລະພິດທີ່ເກີດຈາກວັດຖຸສິ່ງຂອງທີ່ເປັນທາດແຂງ, ທາດແຫລວ ຫລື ທາດອາຍ ທີ່ເປັນອັນຕະລາຍ ຫລື ບໍ່ເປັນອັນຕະລາຍ ຊຶ່ງບໍ່ຖືກນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການຜະລິດ ຫລື ການຊົມໃຊ້ຂອງສິ່ງຄົມ ເຈືອປົນໃນສິ່ງແວດລ້ອມເກີນມາດຕະຖານຄຸນນະພາບສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ຊຶ່ງສິ່ງຜົນສະທ້ອນອັນບໍ່ດີຕໍ່ສຸຂະພາບ, ຊີວິດ ຂອງຄົນ, ສັດ, ພືດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ.

ມົນລະພິດຈາກສານເຄມີທີ່ເປັນພິດ ແມ່ນ ມົນລະພິດທີ່ເກີດຈາກວັດຖຸ ຫລື ທາດເບື້ອ ທີ່ເຈືອປົນໃນສິ່ງແວດລ້ອມ ເກີນມາດຕະຖານຄຸນນະພາບສິ່ງແວດລ້ອມ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ຊຶ່ງສິ່ງຜົນສະທ້ອນອັນບໍ່ດີ ຕໍ່ສຸຂະພາບ, ຊີວິດຂອງຄົນ, ສັດ, ພືດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ.

ມົນລະພິດຈາກທາດກຳມັນຕະພາບລັງສີ ແມ່ນມົນລະພິດທີ່ເກີດຈາກທາດທີ່ແຜ່ກະຈາຍອານຸພາບຂອງລັງສີຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ເກີນມາດຕະຖານຄຸນນະພາບສິ່ງແວດລ້ອມ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ຊຶ່ງເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ຮ່າງກາຍ ຫລື ຈຸລັງຂອງສິ່ງທີ່ມີຊີວິດຕ່າງໆ.

ມີນະພາບວ່າ ທີ່ເກີດຈາກຄວາມສັ່ນສະເທືອນ, ສຽງ, ແສງ, ສີ ແລະ ກິ່ນ ແມ່ນການລົບກວນຈາກ ຄວາມສັ່ນສະເທືອນ, ສຽງ, ແສງ, ສີ ແລະ ກິ່ນ ເກີນມາດຕະຖານ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ຊຶ່ງສົ່ງຜົນສະທ້ອນອັນບໍ່ດີຕໍ່ສຸຂະພາບ, ຊີວິດຂອງຄົນ, ສັດ, ພືດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ.

ຫມວດທີ 2

ພັນທະ ແລະ ມາດຕະການ ການຄວບຄຸມມົນລະພິດ

ມາດຕາ 22. ພັນທະໃນການຄວບຄຸມມົນລະພິດ

ບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງລ້ວນແຕ່ມີພັນທະເຂາຮ່ວມໃນການຄວບຄຸມມົນລະພິດ. ສຳລັບຜູ້ທີ່ດຳເນີນການຜະລິດ, ທຸລະກິດ ເຊັ່ນ: ອຸດສາຫະກຳ, ການບໍລິການ, ການກະສິກຳ- ປ່າໄມ້, ຫັດຖະກຳ ຫລື ກິດຈະການອື່ນໆ ທີ່ສ້າງມົນລະພິດ ຕ້ອງນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ຕິດຕັ້ງອຸປະກອນຕ່າງໆ ເພື່ອຄວບຄຸມມົນລະພິດໃຫ້ໄດ້ຕາມມາດຕະຖານຄຸນນະພາບສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້.

ມາດຕາ 23. ມາດຕະການປ້ອງກັນ ແລະ ຄວບຄຸມມົນລະພິດ

ອົງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາສິ່ງແວດລ້ອມແຕ່ລະຂັ້ນ ຕ້ອງສ້າງລະບຽບການ ແລະ ກຳນົດມາດຕະຖານຄຸນນະພາບສິ່ງແວດລ້ອມກ່ຽວກັບການປ້ອງກັນ ແລະ ຄວບຄຸມມົນລະພິດຕາມພາລະບົດບາດ ແລະ ຫນ້າທີ່ຂອງຕົນ ໂດຍປະສານສົມທົບກັບຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ບຸກຄົນ ຫລື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ດຳເນີນກິດຈະການຕ່າງໆ ຕ້ອງຮັບປະກັນການປ້ອງກັນ ແລະ ການຄວບຄຸມມົນລະພິດທາງນ້ຳ, ດິນ, ອາກາດ, ສິ່ງເສດເຫຼືອ, ສານເຄມີທີ່ເປັນພິດ, ທາດກຳມັນຕະພາບລັງສີ, ຄວາມສັ່ນສະເທືອນ, ສຽງ, ແສງ, ສີ ແລະ ກິ່ນ ຢ່າງເຂັ້ມງວດ.

ຫ້າມຖອກເທ, ລະບາຍນ້ຳເປື້ອນ, ນ້ຳເສຍຄຸນນະພາບທີ່ເກີນມາດຕະຖານຄຸນນະພາບນ້ຳ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ແບບຊະຊາຍໂດຍບໍ່ໄດ້ມີການບຳບັດກ່ອນ ລົງໃສ່ຕະຄອງຮ່ອງນ້ຳ, ແຫລ່ງນ້ຳທຳມະຊາດ ຫລື ບ່ອນອື່ນໆ.

ຫ້າມປ່ອຍຄວັນ, ອາຍ, ກິ່ນ, ສານເຄມີ ແລະ ຜຸ່ນລະອອງທີ່ເປັນພິດອອກເກີນມາດຕະຖານຄຸນນະພາບ ອາກາດທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້.

ການຜະລິດ, ການນຳເຂົ້າ, ການນຳໃຊ້, ການຂົນສົ່ງ, ການເກັບຮັກສາ ແລະ ການທຳລາຍສານເຄມີທີ່ເປັນພິດ ຫລື ທາດກຳມັນຕະພາບລັງສີຕ້ອງປະຕິບັດຕາມລະບຽບການ ແລະ ມາດຕະຖານຕ່າງໆທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້.

ຫ້າມສ້າງຄວາມສັ່ນສະເທືອນ, ສຽງ, ແສງ, ສີ ແລະ ກິ່ນເກີນມາດຕະຖານຄຸນນະພາບທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້.

ຫ້າມຖອກເທສິ່ງເສດເຫລືອທຸກປະເພດຢ່າງຊະຊາຍ.ຕ້ອງກຳນົດເຂດຖອກເທສິ່ງເສດເຫລືອ ແຍກປະເພດກ່ອນນຳໄປຖິ້ມ, ຈູດ, ຝັງ ຫລື ທຳລາຍໃນເຂດທີ່ໄດ້ກຳນົດໃຫ້. ສິ່ງເສີມການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີກ່ຽວກັບການບຳບັດ, ການຜະລິດ ແລະ ການນຳໃຊ້ຄືນໃໝ່.

ຫ້າມນຳເຂົ້າ, ຂົນສົ່ງ, ເຄື່ອນຍ້າຍສິ່ງເສດເຫລືອທີ່ເປັນອັນຕະລາຍຜ່ານເຂດນ້ຳ, ດິນແດນ ຫລື ນ່ານຟ້າ ຂອງ ສປປລາວ.

ພາກທີ IV
ການແກ້ໄຂບັນຫາ
ແລະ ການບູລະນະພື້ນຟູສິ່ງແວດລ້ອມ
ຫມວດທີ 1
ການແກ້ໄຂບັນຫາ ສິ່ງແວດລ້ອມ

ມາດຕາ 24. ການແກ້ໄຂບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມ

ການແກ້ໄຂບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມ ແມ່ນການສະກັດກັ້ນ ຫລື ການຕ້ານເຫດການທີ່ເກີດຂຶ້ນ ໄປ ພ້ອມໆກັບການປົວແປງ ແລະ ການບູລະນະສິ່ງທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກເຫດການດັ່ງກ່າວ ໃຫ້ຄືນສູ່ ສະພາບເດີມ ດ້ວຍການວາງ ແລະ ປະຕິບັດລະບຽບການ, ມາດຕະການ, ມາດຕະຖານຕ່າງໆກ່ຽວ ກັບຄຸນນະພາບສິ່ງແວດລ້ອມ.

ມາດຕາ 25. ພັນທະໃນການແກ້ໄຂບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມ

ບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງຕ້ອງເປັນເຈາະການເຂົ້າຮ່ວມໃນການແກ້ໄຂບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມ.

ພົນລະເມືອງທຸກຄົນ ຫລື ການຈັດຕັ້ງມີສິດສະເໜີ ຫລື ຮ້ອງຟ້ອງຕໍ່ການກະທຳໃດໜຶ່ງ ທີ່ກໍ່ ໃຫ້ເກີດຜົນສະທ້ອນອັນບໍ່ດີຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ, ສ້າງຄວາມເສັຍຫາຍຕໍ່ສຸຂະພາບ, ຊີວິດຂອງຄົນ, ສັດ, ພືດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ.

ຄຳສະເໜີ ຫລື ຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ກ່ຽວກັບການກະທຳທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດບັນຫາຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມນັ້ນ ໃຫ້ສະເໜີຕໍ່ອຳນາດການປົກຄອງ ຫລື ອົງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາສິ່ງແວດລ້ອມ ບ່ອນທີ່ເຫດ ການນັ້ນເກີດຂຶ້ນ ພິຈາລະນາແກ້ໄຂພາຍໃນກຳນົດ 30ວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບຄຳສະເໜີ ຫລື ຄຳຮ້ອງ ຟ້ອງເປັນຕົ້ນໄປ. ໃນກໍລະນີຮີບດ່ວນນັ້ນ ຕ້ອງໄດ້ພິຈາລະນາແກ້ໄຂຢ່າງທັນການ.

ຖ້າຫາກວ່າອຳນາດການປົກຄອງ ຫລື ອົງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ໄດ້ຮັບ ການສະເໜີນັ້ນບໍ່ສາມາດແກ້ໄຂບັນຫາໄດ້ ໃຫ້ນຳສະເໜີຕໍ່ຂັ້ນເທິງຂອງຕົນ ຫລື ອົງການຄຸ້ມ ຄອງ ແລະ ກວດກາສິ່ງແວດລ້ອມຂັ້ນເທິງຖັດນັ້ນ ພາຍໃນກຳນົດ 7 ວັນ. ຄຳສະເໜີ ຫລື ຄຳຮ້ອງຟ້ອງດັ່ງ ກ່າວ ຈະໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາແກ້ໄຂພາຍໃນກຳນົດ 30 ວັນແລ້ວແຈ້ງໃຫ້ຜູ້ສະເໜີຊາບ.

ຫມວດທີ 2
ການບູລະນະ ພື້ນຟູສິ່ງແວດລ້ອມ

ມາດຕາ 26. ການບູລະນະ ພື້ນຟູສິ່ງແວດລ້ອມ

ການບູລະນະພື້ນຟູສິ່ງແວດລ້ອມ ແມ່ນການເຮັດໃຫ້ສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ຖືກທຳລາຍ ຫລື ເສື່ອມ ໂຊມແລ້ວນັ້ນມີການຟື້ນຕົວ ແລະ ໄດ້ຮັບການປົວແປງໃຫ້ຢູ່ໃນສະພາບທີ່ດີຂຶ້ນ ແລະ ມີຄວາມສົມດຸນ ກັບລະບົບນິເວດວິທະຍາ.

ມາດຕາ 27. ພັນທະໃນການບູລະນະພື້ນຟູສິ່ງແວດລ້ອມ

ບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງມີພັນທະໃນການປະກອບສ່ວນ ຢ່າງຕັ້ງໜ້າເປັນຕົ້ນ: ສະຕິ ປັນ ຍາ, ແຮງງານ, ທຶນຮອນ ແລະ ວັດຖຸປະກອນຕ່າງໆ ເຂົາໃນການບູລະນະພື້ນຟູສິ່ງແວດລ້ອມ ທີ່ ຖືກທຳລາຍ ຫລື ເສື່ອມໂຊມນັ້ນ.

ມາດຕາ 28. ການບູລະນະພື້ນຟູ ເຂດທີ່ຖືກທຳລາຍຈາກໄພພິບັດ

ບຸກຄົນ ຫລື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ດຳເນີນການຜະລິດ, ທຸລະກິດ, ການບໍລິການ ຫລື ກິດຈະການໃດ ຫນຶ່ງ ທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດໄພພິບັດ ຕ້ອງຮັບຜິດຊອບແກ້ໄຂ, ບູລະນະພື້ນຟູສິ່ງແວດລ້ອມເສັຍ ຫາຍນັ້ນ ພາຍໃຕ້ການຕິດຕາມກວດກາ ຂອງອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຂະແໜງການທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງ.

ໃນກໍລະນີທີ່ມີໄພພິບັດທຳມະຊາດເກີດຂຶ້ນ ອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຂະແໜງ ການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຕ້ອງປະສານສົມທົບກັນ ເພື່ອມີວິທີການບູລະນະພື້ນຟູສິ່ງແວດລ້ອມເຂດດັ່ງກ່າວ.

ມາດຕາ 29. ການບູລະນະມໍລະດົກທາງດ້ານວັດທະນະທຳ, ປະຫວັດສາດ ແລະ ທຳມະຊາດ

ສິ່ງປຸກສ້າງ ແລະ ສະຖາປັດຕະຍະກຳທີ່ມີຄຸນຄ່າທາງ ດ້ານປະຫວັດສາດ, ສິລະປະວັດທະນະ ທຳ ແລະ ຮ່ອງຮອຍປະຫວັດສາດຂອງຊາດ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການປົກປັກຮັກສາ, ການສ້ອມແປງ ແລະ ການບູລະນະພື້ນຟູ ເພື່ອຮັກສາໄວ້ທາງດ້ານສິລະປະ ແລະ ວັດທະນະທຳທີ່ເປັນເອກກະລັກຂອງຊາດ

ສະຖານທີ່ທິວທັດທຳມະຊາດ ທີ່ມີທັດສະນີຍະພາບສິ່ງແວດລ້ອມອັນສວຍງາມ ຊຶ່ງໄດ້ຮັບຜົນ ກະທົບຈາກໄພພິບັດ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການບູລະນະພື້ນຟູສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສະຫງວນຮັກສາ.

ພາກທີ V
ກອງທຶນ ປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ

ມາດຕາ 30. ກອງທຶນ ປົກປັກຮັກ ສາສິ່ງແວດລ້ອມ

ລັດສິ່ງເສີມໃຫ້ມີການສ້າງຕັ້ງກອງທຶນປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມຂຶ້ນ ເພື່ອນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນວຽກງານສຶກສາຄົ້ນຄ້ວາ, ປ້ອງກັນ, ແກ້ໄຂ ແລະບູລະນະພື້ນຟູສິ່ງແວດລ້ອມ ລວມທັງການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ການອະນຸລັກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ.

ສຳລັບການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງກອງທຶນປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ຈະມີລະບຽບການ ສະເພາະ.

ມາດຕາ 31. ແຫລ່ງກອງທຶນປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ

ກອງທຶນປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ໄດ້ມາຈາກແຫລ່ງຕ່າງໆ ດັ່ງນີ້:

1. ງົບປະມານຂອງລັດ;
2. ໂຄງການພັດທະນາ ແລະ ກິດຈະການຕ່າງໆ;
3. ການຊ່ວຍເຫລືອ ຂອງອົງການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆ ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ;
4. ການປະກອບສ່ວນຂອງພາກສ່ວນທຸລະກິດ ແລະ ບຸກຄົນທົ່ວໄປ;
5. ດອກເບ້ຍ ຫລື ຜົນກຳໄລ ທີ່ໄດ້ຈາກກອງທຶນ.

ມາດຕາ 32. ການນຳໃຊ້ກອງທຶນປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ

ກອງທຶນປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ຈະຖືກນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນວຽກງານ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

1. ການແກ້ໄຂບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ຮີບດ່ວນແລະສຳຄັນ;
2. ໂຄງການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດເຕັກໂນໂລຊີ ເພື່ອຮັບໃຊ້ວຽກງານປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ, ການຄຸ້ມຄອງ, ການກວດກາ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນິຕິກຳອື່ນໆ ກ່ຽວກັບສິ່ງແວດລ້ອມ;
3. ການສົ່ງເສີມການສຶກສາ, ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການ ສ້າງຈິດສຳນຶກດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ;
4. ການຊຸກຍູ້ ຂະບວນການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ເປັນຕົ້ນ: ວັນສິ່ງແວດລ້ອມໂລກ, ວັນບູກຄົນໄມ້, ວັນປ່ອຍປາແຫ່ງຊາດ ແລະ ອື່ນໆ;
5. ການບໍລິຫານກອງທຶນ.

ພາກທີ VI

ການພົວພັນ ແລະ ການຮ່ວມມືສາກົນດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ

ມາດຕາ 33. ການພົວພັນ ແລະ ການຮ່ວມມືສາກົນດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ

ລັດສິ່ງເສີມການພົວພັນ, ການຮ່ວມມືກັບຕ່າງປະເທດ ແລະ ບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງ ສາກົນກ່ຽວກັບວຽກງານປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ຍາດແຍ່ງເອົາການຊ່ວຍເຫລືອ, ແລກປ່ຽນບົດຮຽນ, ກໍ່ສ້າງ ແລະ ຍົກລະດັບຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດ ໃຫ້ແກ່ພະນັກງານກ່ຽວກັບການຄວບຄູ່າ ນຳໃຊ້ວິທະຍາສາດເຕັກໂນໂລຊີທີ່ກ້າວໜ້າ, ເຂາຮ່ວມໃນການເຄື່ອນໄຫວສາກົນ ກ່ຽວກັບການປ້ອງກັນ ແລະ ການ ແກ້ໄຂບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມ, ປະຕິບັດຕາມສົນທິສັນຍາສາກົນທີ່ຕົນໄດ້ເຂາຮ່ວມເປັນພາຄີ ຫລື ສັນຍາລະຫວ່າງປະເທດທີ່ຕົນໄດ້ເຊັນຮ່ວມກ່ຽວກັບສິ່ງແວດລ້ອມ.

ມາດຕາ 34. ການແກ້ໄຂຂໍ້ພິພາດລະຫວ່າງປະເທດ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ

ຂໍ້ພິພາດລະຫວ່າງປະເທດດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ເກີດຂຶ້ນ ແລະ ສິ່ງຜິດພາດທ້ອນອັນບໍ່ດີຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມຂອງ ສ ບປລາວ ຈະໄດ້ຖືກແກ້ໄຂດ້ວຍການຊອກວິທີແກ້ໄຂຮ່ວມກັນ ບົນພື້ນຖານຂອງສົນທິສັນຍາສາກົນທີ່ຕົນໄດ້ເຂາຮ່ວມເປັນພາຄີ ຫລື ສັນຍາລະຫວ່າງປະເທດທີ່ຕົນ ໄດ້ເຊັນຮ່ວມ.

ພາກທີ VII

ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການກວດກາສິ່ງແວດລ້ອມ

ມາດຕາ 35. ອົງການຄຸ້ມຄອງແລະກວດກາສິ່ງແວດລ້ອມ

ອົງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາສິ່ງແວດລ້ອມປະກອບ ດ້ວຍ:

1. ອົງການວິທະຍາສາດ ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ;
2. ໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາສິ່ງແວດລ້ອມຂອງ ກະຊວງ;
3. ໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາສິ່ງແວດລ້ອມແຂວງ, ກຳແພງນະຄອນ ແລະ ເຂດພິເສດ;
4. ໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາສິ່ງແວດລ້ອມເມືອງ;
5. ອຳນາດການປົກຄອງບ້ານ.

ມາດຕາ 36. ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງອົງການວິທະຍາສາດເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ສິ່ງ ແວດລ້ອມ

ອົງການວິທະຍາສາດ ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຊຶ່ງເປັນອົງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາສິ່ງແວດລ້ອມຂັ້ນສູນກາງ ມີສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ເປັນເສນາທິການໃຫ້ແກ່ລັດຖະບານໃນການສ້າງ ແລະ ຜັນຂະຫຍາຍແຜນຍຸດທະສາດ ກ່ຽວກັບສິ່ງແວດລ້ອມໃຫ້ກາຍເປັນແຜນການ, ໂຄງການລະອຽດ ແລະ ລະບຽບການເພື່ອຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາສິ່ງແວດລ້ອມ;
2. ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາສິ່ງແວດລ້ອມພ້ອມທັງລາຍງານສະພາບ ສິ່ງແວດລ້ອມໃນຂອບເຂດທີ່ວ່າປະເທດໃຫ້ລັດຖະບານຢ່າງເປັນປົກກະຕິ;
3. ເປັນໃຈກາງໃນການປະສານສົມທົບກັບບັນດາຂະແໜງການ ແລະ ອຳນາດການປົກຄອງ ທ້ອງຖິ່ນຂັ້ນຕ່າງໆ ເພື່ອຈັດຕັ້ງຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາທຸກການເຄື່ອນໄຫວກ່ຽວກັບວຽກງານສິ່ງແວດ ລ້ອມ;
4. ຄນຄ້ວາ, ວິໄຈ, ຊອກຫາວິທີການປ້ອງກັນ, ແກ້ໄຂບັນຫາ ແລະ ບູລະນະພື້ນຟູສິ່ງແວດ ລ້ອມໂດຍນຳໃຊ້ຄວາມກ້າວໜ້າ ທາງດ້ານວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ;
5. ຕິດຕາມ, ກວດກາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຍຸດທະສາດ, ແຜນການ, ໂຄງການ ແລະ ລະ ບຽບກົດໝາຍຕ່າງໆ ກ່ຽວ ກັບສິ່ງແວດລ້ອມ;
6. ອອກໃບອະນຸຍາດ ຫລື ຖອນໃບອະນຸຍາດຂອງການຈັດຕັ້ງໃດໜຶ່ງທີ່ດຳເນີນການບໍລິ ການດ້ານວິຊາການສິ່ງແວດລ້ອມ;
7. ແນະນຳໃຫ້ໂຄງການພັດທະນາ ແລະ ກິດຈະການຕ່າງໆ ເຮັດການປະເມີນຜົນກະທົບ ຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ຕາມລະບຽບການ ກ່ຽວກັບການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ;
8. ຮັບ ແລະ ແກ້ໄຂຄຳສະເໜີຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ພາກສ່ວນຕ່າງໆກ່ຽວກັບ ບັນຫາສິ່ງ ແວດລ້ອມ;
9. ສົມທົບກັບພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງທີ່ມີສິດອຳນາດສັ່ງດັດແກ້, ໂຈະ, ຍົກຍ້າຍ ຫລື ຍຸບ ເລີກກິດ ຈະການໃດໜຶ່ງ ທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດ ຜົນສະທ້ອນອັນບໍ່ດີຕໍ່ສຸຂະພາບ, ຊີວິດຂອງຄົນ, ສັດ, ພືດ ແລະ ສິ່ງ ແວດລ້ອມ;
10. ກໍ່ສ້າງ ແລະ ຍົກລະດັບພະນັກງານວິຊາການດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ພ້ອມທັງສຶກສາອົບ ຮົມ, ສ້າງຈິດສຳນຶກໃຫ້ແກ່ທຸກພາກສ່ວນຂອງສັງຄົມ, ສ້າງຂະບວນການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນທົ່ວປະເທດ ໂດຍປະສານສົມທົບກັບຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງ ຖິ່ນ;
11. ຈັດຕັ້ງເຜີຍແຜ່, ສັງລວມ ແລະ ຕີລາຄາລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ເພື່ອຮັບໃຊ້ແຜນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ;
12. ພົວພັນ ແລະ ຮ່ວມມືກັບສາກົນໃນຂົງເຂດວຽກງານປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ;
13. ປະຕິບັດສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ອື່ນໆກ່ຽວກັບການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ຕາມການມອບ ຫມາຍຂອງລັດຖະບານ ຫລື ຕາມລະບຽບກົດໝາຍທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້.

ມາດຕາ 37. ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາສິ່ງແວດລ້ອມຂອງກະຊວງ

ກະຊວງທີ່ເຫັນວ່າມີຄວາມຈຳເປັນຈັດຕັ້ງໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາສິ່ງແວດລ້ອມຂອງຕົນຂຶ້ນ ຕ້ອງໄດ້ປະສານສົມທົບກັບອົງການວິທະຍາສາດເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ.

ໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາສິ່ງແວດລ້ອມຂອງກະຊວງ ມີສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ເຄື່ອນໄຫວງານພາຍໃນຂະແໜງການຂອງຕົນ ດັ່ງນີ້:

1. ສ້າງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການ ແລະ ລະບຽບການກ່ຽວກັບການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ພົວພັນກັບຂະແໜງການຂອງຕົນໂດຍອີງໃສ່ແຜນການ ແລະ ລະບຽບການລວມທີ່ອົງການວິທະຍາສາດເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມວາງອອກ;

2. ຄນຄວ້າວິໄຈ ແລະ ຊອກຫາວິທີການປ້ອງກັນ, ແກ້ໄຂບັນຫາ ແລະ ບູລະນະພື້ນຟູສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ຕິດພັນກັບຂະແໜງການຂອງຕົນ ໂດຍນຳໃຊ້ຄວາມກ້າວໜ້າທາງດ້ານວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ;

3. ແນະນຳໃຫ້ໂຄງການພັດທະນາ ແລະ ກິດຈະການຕ່າງໆທີ່ຂຶ້ນກັບຂະແໜງການຂອງ ຕົນເຮັດການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ;

4. ຕິດຕາມກວດກາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະບຽບກົດໝາຍ ກ່ຽວກັບການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ;

5. ສະເໜີໃຫ້ ການຈັດຕັ້ງທີ່ມີສິດອຳນາດ ສັງດັດແກ້, ໂຈະ, ຍົກຍ້າຍ ຫລື ຍຸບເລີກກິດຈະການໃດໜຶ່ງໃນຂະແໜງການຂອງຕົນ ທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດຜົນສະທ້ອນອັນບໍ່ດີຕໍ່ສຸຂະພາບ, ຊີວິດຂອງຄົນ, ສັດ, ພືດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ;

6. ລາຍງານ, ເຂາຮ່ວມປຶກສາຫາລື ແລະ ແລກປ່ຽນຄຳຄິດຄຳເຫັນກ່ຽວກັບວຽກງານສິ່ງແວດລ້ອມກັບອົງການວິທະຍາສາດ ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ພາກສ່ວນຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມ;

7. ກໍ່ສ້າງ ແລະ ຍົກລະດັບພະນັກງານວິຊາການດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ, ສຶກສາອົບຮົມ ແລະ ສ້າງຈິດສຳນຶກດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມໃຫ້ທຸກພາກສ່ວນໃນຂະແໜງການຂອງຕົນ;

8. ຈັດຕັ້ງເຜີຍແຜ່, ສັງລວມ ແລະ ຕີລາຄາຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ກ່ຽວກັບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ;

9. ພົວພັນ ແລະ ຮ່ວມມືກັບສາກົນ ໃນຂົງເຂດວຽກງານປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ;

10. ປະຕິບັດສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ອື່ນໆກ່ຽວກັບການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມຕາມການ ມອບ ຫມາຍຂອງກະຊວງ ຫລື ຕາມລະບຽບກົດຫມາຍ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້.

ມາດຕາ 38. ໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາສິ່ງແວດລ້ອມ ແຂວງ, ກຳແພງນະຄອນ ແລະ ເຂດພິເສດ

ແຂວງ, ກຳແພງນະຄອນ ແລະ ເຂດພິເສດຈັດຕັ້ງໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາສິ່ງແວດລ້ອມຂອງຕົນຂຶ້ນ ໂດຍປະສານສົມທົບກັບອົງການວິທະຍາສາດ ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ.

ໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາສິ່ງແວດລ້ອມແຂວງ, ກຳແພງນະຄອນ ແລະ ເຂດພິເສດມີສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ເຄື່ອນໄຫວວຽກງານພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນຂອງຕົນ ດັ່ງນີ້:

1. ສ້າງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການ ແລະ ລະບຽບການກ່ຽວກັບການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມພາຍໃນແຂວງ, ກຳແພງນະຄອນ ແລະ ເຂດພິເສດຂອງຕົນໂດຍ ອີງໃສ່ແຜນການ ແລະ ລະບຽບການລວມ ກ່ຽວກັບ ການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ;
2. ຄນຄວ້າວິໄຈ ແລະ ຊອກຫາວິທີການປ້ອງກັນ, ແກ້ໄຂບັນຫາ ແລະ ບູລະນະພື້ນຟູສິ່ງແວດລ້ອມໃນທ້ອງຖິ່ນຂອງຕົນ ໂດຍນຳໃຊ້ຄວາມກ້າວໜ້າທາງດ້ານວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ;
3. ລາຍງານ, ເຂາຮ່ວມປຶກສາຫາລື ແລະ ແລກປ່ຽນຄຳຄິດຄຳເຫັນກ່ຽວກັບວຽກງານ ສິ່ງແວດລ້ອມກັບ ອົງການວິທະຍາສາດເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ອຳນາດການປົກຄອງ ແລະ ຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນທ້ອງຖິ່ນຂອງຕົນ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມ;
4. ຕິດຕາມ, ກວດກາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ກົດໝາຍ, ດຳລັດ, ຂໍ້ກຳນົດ, ກົດລະບຽບຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ;
5. ຮັບ ແລະ ແກ້ໄຂ ຄຳສະເໜີຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ພາກສ່ວນຕ່າງໆກ່ຽວກັບບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມ;
6. ສະເໜີໃຫ້ການຈັດຕັ້ງທີ່ມີສິດອຳນາດສັງດັດແກ້, ໂຈະ, ຍົກຍ້າຍ ຫລື ຍຸບເລີກກິດຈະການໃດໜຶ່ງຢູ່ໃນທ້ອງຖິ່ນຂອງຕົນ ທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດຜົນສະທ້ອນອັນບໍ່ດີຕໍ່ສຸຂະພາບ, ຊີວິດຂອງຄົນ, ສັດ, ພືດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ;
7. ເກັບກຳ, ສັງລວມ, ຄນຄວ້າ, ເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ກ່ຽວກັບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ;
8. ກໍ່ສ້າງ ແລະ ຍົກລະດັບພະນັກງານວິຊາການດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ, ສຶກສາອົບຮົມ ແລະ ສ້າງຈິດສຳນຶກຄວາມຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບ ການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນ ແລະ ພາກສ່ວນຕ່າງໆ;
9. ປະຕິບັດສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ອື່ນໆກ່ຽວກັບການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມຕາມການມອບໝາຍ ຂອງເຈາແຂວງ, ເຈາ ຄອງກຳແພງນະຄອນ ແລະ ຫົວໜ້າເຂດພິເສດ ຫລື ຕາມລະບຽບກົດໝາຍ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້.

ມາດຕາ 39. ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາສິ່ງແວດລ້ອມເມືອງ

ເມືອງຈັດຕັ້ງໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາສິ່ງແວດລ້ອມເມືອງຂຶ້ນ ໂດຍປະສານສົມທົບກັບໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາສິ່ງແວດລ້ອມ ຂອງແຂວງ, ກຳແພງນະຄອນ ແລະ ເຂດພິເສດ ບ່ອນທີ່ຕົນຂຶ້ນກັບ.

ຫນ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາສິ່ງແວດລ້ອມເມືອງ ມີສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ເຄື່ອນໄຫວວຽກ
ງານພາຍໃນເມືອງຂອງຕົນ ດັ່ງນີ້:

1. ສ້າງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການ ແລະ ລະບຽບການກ່ຽວກັບການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງ
ແວດລ້ອມພາຍໃນເມືອງຂອງຕົນ ໂດຍອີງໃສ່ແຜນການ ແລະ ລະບຽບການກ່ຽວກັບ ການປົກປັກຮັກ
ສາສິ່ງແວດລ້ອມຂອງແຂວງ, ກຳແພງນະຄອນ ແລະ ເຂດພິເສດ ທີ່ຕົນຂຶ້ນກັບ;

2. ຄນຄວ້າ, ວິໄຈ ແລະ ຊອກຫາວິທີການປ້ອງກັນ, ແກ້ໄຂບັນຫາ ແລະ ບູລະນະພື້ນຟູສິ່ງ
ແວດລ້ອມຢູ່ໃນເມືອງຂອງຕົນ ໂດຍນຳໃຊ້ຄວາມກ້າວຫນ້າທາງດ້ານວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລ
ຊີ;

3. ຕິດຕາມ, ກວດກາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍ, ດຳລັດ, ຂໍ້ກຳນົດກົດລະບຽບຕ່າງໆ
ກ່ຽວກັບການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ;

4. ລາຍງານ, ເຂາຮ່ວມປົກສາຫາລື ແລະ ແລກປ່ຽນຄຳຄິດຄຳເຫັນກ່ຽວກັບວຽກງານ ສິ່ງແວດ
ລ້ອມກັບ ຫນ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາສິ່ງແວດລ້ອມ ແຂວງ, ກຳແພງນະຄອນ ແລະ ເຂດພິ
ເສດ, ອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຂະແໜງການ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນເມືອງຂອງຕົນ ເພື່ອແກ້ໄຂ
ບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມ;

5. ຮັບ ແລະ ແກ້ໄຂ ຄຳສະເໜີຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ພາກສ່ວນຕ່າງໆກ່ຽວກັບບັນຫາສິ່ງ
ແວດລ້ອມ;

6. ສະເໜີໃຫ້ການຈັດຕັ້ງທີ່ມີສິດອຳນາດ ສັງຄັດແກ້, ໂຈະ, ຍົກຍ້າຍ ຫລື ຍຸບເລີກກິດຈະ
ການໃດຫນຶ່ງພາຍໃນເມືອງຂອງຕົນ ທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດຜົນສະທ້ອນອັນບໍ່ດີຕໍ່ສຸຂະພາບ, ຊີວິດຂອງຄົນ, ສັດ,
ພືດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ;

7. ເກັບກຳ, ສັງລວມ, ຄນຄວ້າ ແລະ ເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຊັບ
ພະຍາກອນທຳມະຊາດ;

8. ສຶກສາອົບຮົມ ແລະ ສ້າງຈິດສຳນຶກຄວາມຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບ ວຽກງານປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດ
ລ້ອມ ໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນ ແລະ ພາກສ່ວນຕ່າງໆ ພາຍໃນເມືອງຂອງຕົນ;

9. ປະຕິບັດສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ອື່ນໆກ່ຽວກັບການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ຕາມການມອບ
ໝາຍຂອງເຈາເມືອງ, ຫນ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາສິ່ງແວດລ້ອມແຂວງ, ກຳແພງນະຄອນ,
ເຂດພິເສດ ຫລື ຕາມລະບຽບກົດໝາຍທີ່ໄດ້ ກຳນົດໄວ້.

**ມາດຕາ 40. ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງອຳນາດການປົກຄອງບ້ານກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາ ສິ່ງ
ແວດລ້ອມ.**

ອຳນາດການປົກຄອງບ້ານມີສິດແລະໜ້າທີ່ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາສິ່ງແວດ
ລ້ອມພາຍໃນບ້ານຂອງຕົນ ດັ່ງນີ້:

1. ສ້າງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນການ, ລະບົບການກ່ຽວກັບການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ໂດຍອີງໃສ່ແຜນການ, ຂໍ້ກຳນົດ, ກົດລະບຽບ, ຄຳແນະນຳກ່ຽວກັບການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມຂອງເມືອງ;

2. ໂຄສະນາ, ສຶກສາອົບຮົມ, ປຸກລະດົມຊຸກຍູ້, ຂົນຂວາຍປະຊາຊົນເຂົ້າຮ່ວມໃນການ ປ້ອງກັນ, ແກ້ໄຂບັນຫາ ແລະ ບູລະນະພື້ນຟູສິ່ງແວດລ້ອມຂອງບ້ານ;

3. ຕິດຕາມ, ກວດກາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນການ, ຂໍ້ກຳນົດ, ກົດລະບຽບ ແລະ ຄຳແນະນຳຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ;

4. ລາຍງານ, ເຂົ້າຮ່ວມປຶກສາຫາລື ແລະ ແລກປ່ຽນຄຳຄິດຄຳເຫັນກ່ຽວກັບວຽກງານ ສິ່ງແວດລ້ອມກັບໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາສິ່ງແວດລ້ອມເມືອງ, ອຳນາດການປົກຄອງເມືອງ ແລະ ພາກສ່ວນຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມ;

5. ປະຕິບັດສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ອື່ນໆຕາມການມອບໝາຍຂອງເມືອງ ຫລື ໜ່ວຍງານ ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາສິ່ງແວດລ້ອມເມືອງ ຫລື ຕາມລະບຽບກົດໝາຍທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້.

ມາດຕາ 41. ການກວດກາ ສິ່ງແວດລ້ອມ

ການກວດກາສິ່ງແວດລ້ອມ ແມ່ນການຕິດຕາມກວດກາການເຄື່ອນໄຫວ ກ່ຽວກັບການປ້ອງກັນ, ການແກ້ໄຂບັນຫາ, ການບູລະນະພື້ນຟູສິ່ງແວດລ້ອມ, ການຊຸດຄົ້ນ, ການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ການຄວບຄຸມມົນລະພິດ ໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບກົດໝາຍ ເພື່ອແນໃສ່ເຮັດໃຫ້ການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມດຳເນີນໄປຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ.

ມາດຕາ 42. ປະເພດການກວດກາ

ການກວດກາມີ 3 ປະເພດດັ່ງນີ້:

- 1. ການກວດກາ ຕາມລະບົບປົກກະຕິ;
- 2. ການກວດກາ ໂດຍແຈ້ງໃຫ້ຮູ້ລ່ວງໜ້າ;
- 3. ການກວດກາ ແບບກະທັນຫັນ.

ການກວດກາຕາມລະບົບປົກກະຕິ ແມ່ນການກວດກາທີ່ດຳເນີນໄປຕາມ ແຜນການຢ່າງເປັນປະຈຳ ແລະ ມີກຳນົດເວລາອັນແນ່ນອນ.

ການກວດກາໂດຍແຈ້ງໃຫ້ຮູ້ລ່ວງໜ້າ ແມ່ນການກວດກາອອກແຜນການເມື່ອເຫັນວ່າມີຄວາມ ຈຳເປັນຊຶ່ງແຈ້ງໃຫ້ຜູ້ທີ່ຈະຖືກກວດກາ ຊາບລ່ວງໜ້າ.

ການກວດກາແບບກະທັນຫັນແມ່ນ ການກວດກາໂດຍຮີບດ່ວນ ຊຶ່ງບໍ່ໄດ້ແຈ້ງໃຫ້ຜູ້ທີ່ຈະຖືກກວດກາຊາບລ່ວງໜ້າ.

ໃນການດຳເນີນການກວດກາສິ່ງແວດລ້ອມ ເຈາໜ້າທີ່ສິ່ງແວດລ້ອມຕ້ອງປະຕິບັດ ໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບກົດໝາຍຢ່າງເຂັ້ມງວດ.

ພາກທີ VIII

ນະໂຍບາຍຕໍ່ຜູ້ທີ່ມີຜົນງານ ແລະ ມາດຕະການຕໍ່ຜູ້ລະເມີດ

ມາດຕາ 43. ນະໂຍບາຍ ຕໍ່ ຜູ້ທີ່ມີຜົນງານ

ບຸກຄົນ ຫລື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ໄດ້ປະກອບສ່ວນຢ່າງຕັ້ງໜ້າ ເຂົ້າໃນວຽກງານປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ຈະໄດ້ຮັບການຍ້ອງຍໍ ຫລື ການປະຕິບັດນະໂຍບາຍອື່ນໆຕາມຄວາມເໝາະສົມ.

ມາດຕາ 44. ມາດຕະການຕໍ່ຜູ້ລະເມີດ

ບຸກຄົນ ຫລື ການຈັດຕັ້ງທີ່ໄດ້ລະເມີດກົດໝາຍສະບັບນີ້ ຫລື ລະບຽບການຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ຈະຖືກສຶກສາອົບຮົມ, ປັບໃຫມ, ປະຕິບັດທາງແພ່ງ ຫລື ລົງໂທດທາງອາຍາຕາມແຕ່ກໍລະນີເບົາ ຫລື ໜັກ.

ມາດຕາ 45. ມາດຕະການສຶກສາອົບຮົມ

ບຸກຄົນ ຫລື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ໄດ້ລະເມີດກົດໝາຍສະບັບນີ້ ຫລື ລະບຽບການຕ່າງໆກ່ຽວກັບການປົກປັກ ຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນສະຖານເບົາບາງ ຈະຖືກຕັກເຕືອນ ແລະ ສຶກສາອົບຮົມ.

ມາດຕາ 46. ມາດຕະການປັບໃຫມ

ບຸກຄົນ ຫລື ການຈັດຕັ້ງຈະຖືກປັບໃຫມໃນກໍລະນີ ດັ່ງນີ້:

1. ຜູ້ທີ່ຖືກສຶກສາອົບຮົມແລ້ວ ແຕ່ຫາກບໍ່ເຂັດຫລາຍ;
2. ຖິ້ມ ຫລື ຖອກເຫສິ່ງເສດເຫຼືອແບບຊະຊາຍ, ສ້າງຄວາມເປົ້າເປື້ອນຊຶ່ງເປັນຜົນກະທົບຕໍ່ຄວາມເປັນ ລະບຽບຮຽບຮ້ອຍ, ຄວາມສະອາດສວຍງາມຂອງບ້ານເມືອງ;
3. ເຮັດໃຫ້ຄຸນນະພາບຂອງນ້ຳ, ດິນ, ອາກາດເສື່ອມໂຊມລົງເກີນມາດຕະຖານຄຸນນະພາບສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້;
4. ນຳໃຊ້ ຫລື ກໍ່ໃຫ້ເກີດຄວາມສັ່ນສະເທືອນ, ສຽງ, ແສງ, ສີ, ກິ່ນ, ສານເຄມີທີ່ເປັນພິດ ຫລື ທາດກຳມັນຕະພາບລັງສີ ເກີນມາດຕະຖານ ຫລື ລະບຽບການທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ຊຶ່ງເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ສຸຂະພາບຂອງຄົນ, ສັດ, ພືດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ;
5. ບໍ່ປະຕິບັດຕາມການກຳນົດໃນບົດລາຍງານການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ;
6. ປະຕິເສດ ຫລື ບໍ່ໃຫ້ຄວາມຮ່ວມມືແກ່ເຈົ້າໜ້າທີ່ກວດກາສິ່ງແວດລ້ອມ.

ລະບຽບການປັບໃຫມຈະໄດ້ມີການກຳນົດຕ່າງຫາກ.

ມາດຕາ 47. ມາດຕະການ ທາງແພ່ງ

ບຸກຄົນ ຫລື ການຈັດຕັ້ງທີ່ໄດ້ລະເມີດກົດໝາຍສະບັບນີ້ ແລະ ລະບຽບການຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບ ການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ຊຶ່ງສ້າງຄວາມເສັຍຫາຍແກ່ຊັບສິນຂອງລັດ, ຂອງລວມຫມູ່ ຫລື ຂອງບຸກຄົນ ຕ້ອງໄດ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງທີ່ຕົນໄດ້ກໍ່ຂຶ້ນ.

ມາດຕາ 48. ມາດຕະການ ທາງອາຍາ

ບຸກຄົນ ທີ່ໄດ້ລະເມີດກົດໝາຍສະບັບນີ້ ແລະ ລະບຽບການຕ່າງໆກ່ຽວກັບການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ຊຶ່ງເປັນການກະທຳຜິດທາງອາຍາ ເຊັ່ນ: ປອມແປງໃບອະນຸຍາດ ຫລື ໃບຢັ້ງຢືນ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ, ບໍ່ປະຕິບັດຕາມມາດຕະຖານຄຸນນະພາບສິ່ງແວດລ້ອມ ຫລື ການກະທຳອື່ນໆ ກ່ຽວກັບສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ເປັນສາເຫດພາໃຫ້ ຄົນເສັຍສຸຂະພາບ, ພິການ ຫລື ເສັຍຊີວິດ ຈະຖືກລົງໂທດຕາມກົດໝາຍອາຍາ.

ມາດຕາ 49. ມາດຕະການໂທດເພີ່ມ

ນອກຈາກໂທດຕາມຕໍ່ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໃນມາດຕາ 45, 46, 47 ແລະ 48 ຂ້າງເທິງນີ້ແລ້ວ ບຸກຄົນ ຫລື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ໄດ້ລະເມີດກົດໝາຍສະບັບນີ້ ອາດຈະຖືກປະຕິບັດມາດຕະການໂທດເພີ່ມອີກ ເຊັ່ນ: ການໂຈະ, ການຖອນໃບອະນຸຍາດ ຫລື ຍຸບເລີກກິດຈະການ, ການຮົບພາຫະນະອຸປະກອນ ທີ່ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການກະທຳຜິດນັ້ນ.

**ພາກທີ IX
ບົດບັນຍັດສຸດທ້າຍ**

ມາດຕາ 50. ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ລັດຖະບານ ແຫ່ງສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ເປັນຜູ້ຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 51. ຜົນສັກສິດ ຂອງກົດໝາຍ

ກົດໝາຍສະບັບນີ້ມີຜົນສັກສິດພາຍຫລັງ 90 ວັນ ນັບແຕ່ມີປະທານປະເທດແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ອອກລັດຖະດຳລັດປະກາດໃຊ້ເປັນຕົ້ນໄປ. ຂໍ້ກຳນົດ, ກົດລະບຽບທີ່ຂັດກັບກົດໝາຍສະບັບນີ້ ລ້ວນແຕ່ຖືກຍົກເລີກ.

ວຽງຈັນ, ວັນທີ 3 ເມສາ 1999
ປະທານສະພາແຫ່ງຊາດ
ສະໝານ ວິຍະເກດ